

Türkiye'deki Acil Tıp Anabilim Dallarının Uluslararası Yayın Üretimi: 15. Yıl Değerlendirmesi

International publications of Academic Emergency Medicine Departments in Turkey: 15th year analysis

Türkiye Acil Tıp Dergisi - Turk J Emerg Med 2010;10(2):55-60

Murat ERSEL,¹ Aslıhan YÜRÜKTÜMEN,¹ Murat ÖZSARAÇ,¹ Selahattin KIYAN,¹ Ersin AKSAY²

¹Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Acil Tıp Anabilim Dalı;

²SB İzmir Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Acil Tıp Kliniği, İzmir

ÖZET

Amaç: On beş yıl önce temelleri atılan Acil Tıp uzmanlığı günümüzde hemen her tıp fakültesinde kurulmuş olup akademik alandaki yerini almıştır. Akademik gelişim ve birikimin en objektif göstergelerinden birisi uluslararası yayınlardır. Biz ülkemizdeki acil tıp anabilim dallarının uluslararası yayın üretiminde geldiği aşamayı belirlemeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem: Acil Tıp anabilim dalları tarafından üretilen ve Index Medicus tarafından indekslenen dergilerde 1 Ocak 1994 ile 30 Eylül 2009 tarihleri arasındaki yayınlanmış yayınları incelendi. Makaleler tipleri, konuları, Science Citation Index Expanded kapsamında olup olmaması, dergi ismi, yayın yılı, ilk isim yazarın acil tıp uzmanı olup olmaması ve anabilim dalına göre sınıflandırıldı.

Bulgular: Belirtilen tarihler arasında acil tıp anabilim dallarından üretilmiş toplam 422 makale saptandı. Bu makalelerin 229'u, (%54.2) araştırma makaleleri iken, ikinci sıklıkta olgu sunumlarının yer aldığı görüldü (n=169, %40.0). Araştırma makalelerinin 156'sı (%68.1) klinik çalışma, 38'i (%16.6) hayvan deneyi ve 35'i de (%15.3) anket çalışmasıdır. Klinik verilerle oluşturulan çalışmaların 61'inin (%39.4) tanımlayıcı, 74'ünün (%47.7) kesitsel nitelikte, 20'sinin (%12.9) ise ileri yönelik randomize olduğu tespit edildi. Yayınlarda en sık saptanan konular toksikoloji-çevresel aciller (n=139, %32.9) ve travma-ortopedi (n=67, %15.9) idi. Yayınların %84.8'i SCI-Expanded indekslerinde yer alıyordu. "American Journal of Emergency Medicine" Science Citation Index Expanded kapsamında en çok (n=45, %10.6) yayın yapılan dergidir. Yayınların 377'sinde (%89.3) ilk sıradaki yazar acil tıp uzmanı idi.

Sonuç: Sayıları artan acil tıp öğretim üye ve elemanlarının yaptıkları yayınlar anabilim dallarının akademik birikimlerini olumlu etkilemiştir. 2004 yılından sonraki artış dikkat çekicidir, ancak daha nitelikli araştırma makaleleri yayınlaması, daha özgün konulara yönelmesi ve acil tıp literatürüne pratik uygulamaları değiştirecek nitelikte yayınlar yapmak gelecek hedefi olmalıdır.

Anahtar sözcükler: Acil tıp; akademik; yayın; Türkiye; üretkenlik.

SUMMARY

Objective: Emergency medicine had been established as a specialty in Turkey fifteen years ago. Today every medical school in Turkey have an academic emergency department. International publications are one of the best predictors of academic maturation and productivity. This study aims to analyze publication output of the academic emergency medicine departments in Turkey.

Methods: Data in Index Medicus databases for published papers by the authors affiliated to the emergency medicine departments of university hospitals in Turkey between the period of January 1994 through September 2009 were searched. The articles were evaluated for the following criteria: types of research, subject, publication journal and year, first author and whether indexed in Science Citation Index.

Results: 422 papers were retrieved from the search between the study period. Two hundred twenty nine (54.2%) of these papers were original research articles. Second frequent articles were found to be case reports (n=169, 40.0%). One hundred fifty six (68.1%) of the original articles (n=229) were clinical trials, 38 (16.6%) were animal studies and 35 (15.3%) were survey researches. Sixty one (39.4%) of those clinical trials were designed as descriptive, 74 (47.7%) were cross-sectional, and 20 (12.9%) of them were designed as randomised prospective study. Most frequent subjects of those papers were about toxicology and environmental emergencies (n=139, %32.9) and trauma-orthopedics (n=67, %15.9). Three hundred fifty eight (84.4%) of the publications were cited by Science Citation Index - Expanded. The most frequent publications located in Science Citation Index Expanded were published in "American Journal of Emergency Medicine" (n=45, %10.6). The first author was an emergency physician in 377 (89.3%) of publications.

İletişim

Dr. Murat ERSEL

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Acil Tıp Anabilim Dalı, Bornova, İzmir, Turkey.

Tel: +90 - 232 - 390 23 19

Elektronik posta: murat.ersel@ege.edu.tr

Conclusions: Publications produced by faculty members and staff of the emergency medicine departments, whose numbers are increasing, have a positive impact on departments' academic background in Turkey. The increase in numbers of the publications after 2004 is remarkable. However, the future objective should be to publish more qualified research articles about specific issues which will directly effect daily emergency medicine practice.

Key words: Emergency medicine; academic; publishing; Turkey; productivity.

Giriş

Türkiye’de Acil Tıp 1993 tarihinde resmi gazetede yayınlanarak ayrı bir uzmanlık olarak kabul edilmiştir.^[1] İlk asistan 1994 senesinde göreve başlamasının üzerinden geçen 15 yıllık süre içinde birçok üniversitede acil tıp anabilim dalı kurulmuş, toplam anabilim dalı sayısı 2009 Eylül ayı itibari ile 39’a ulaşmıştır.

Uluslararası indekslerce taranan dergilerde yapılan yayınlar akademik birikimin objektif göstergelerinden birisi olarak kabul edilebilir. Uluslararası literatürde acil tıp yayın analizini yapan ve bu konudaki üretkenliği inceleyen bazı çalışmalar bulunmaktadır.^[2,3] Bu çalışmalarda hem yazar eğilimleri hem de akademik yayın birikimi analiz ederek geleceğe bir şekilde rehberlik edilmiştir. Ülkemizde acil tıbbın, uluslararası akademik birikime katkısını somut ölçütler ile betimlemek ve aralıklı olarak değerlendirmek, akademik gelişimimizi izlemek için gereklidir. Türkiye Acil Tıp Dergisi’nin Aralık 2004 sayısında yayınlanan makalede Yanturalı ve arkadaşları ülkemizdeki acil tıp anabilim dallarının ilk 10 yılındaki uluslararası yayın üretimini incelemişlerdir.^[4] Biz, daha önce yayınlanan 10. yıl değerlendirmesini mihenk noktası olarak belirleyip, ülkemizdeki acil tıp kökenli uluslararası yayın üretiminin 15. yılda hangi noktaya geldiğini belirlemeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Ülkemizdeki Acil Tıp Anabilim Dalları tarafından üretilmiş ve Index Medicus kapsamında yer alan dergilerde 1 Ocak 1994 - 30 Eylül 2009 tarihleri arasında yayınlanmış makaleleri saptamak amacı ile 2009 yılı Eylül ayında “<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>” internet sitesinden tarama yapıldı. Elektronik olarak yayınlanmış ancak henüz bakıya verilmemiş makalelerin elektronik yayın tarihi, yayınlanma tarihi olarak kabul edildi.

Bu tarama öncelikle “emergency medicine” ve Turkey” anahtar kelimelerinin birlikte kullanılması ile yapıldı. Ay-

rica acil tıp anabilim dallarında halen görev yapan ve geçmişte görev yapmış olan öğretim üyesi ve uzmanların isimleri kullanılarak ayrı bir tarama daha gerçekleştirildi. Son olarak “emergency medicine” ve “üniversite adları” anahtar kelime olarak kullanılarak bir tarama daha yapıldı.

Dışlama Kriterleri: Çalışma içinde acil tıp uzmanı ismi bulunmasına karşın, yazının ilk ismi başka bir anabilim dalından olan (1), ilk isim acil tıp anabilim dalından dahi olsa adres satırında acil tıp anabilim dalı dışında başka bir bölüm bulunan (2) ve çocuk acil tıp bilim dallarından üretilen yayınlar (3) çalışmaya dahil edilmedi. Bunların dışında, adres satırında acil tıp anabilim dalını belirtmelerine rağmen incelenen çalışma metodolojisinde çalışmanın acil servis veri tabanından yararlanarak yapılmadığı (4) veya acil tıp çekirdek eğitim müfredatında yer almayan bir konu ile ilgili olduğu saptanan yayınlar (5) ve acil tıp anabilim dallarının kuruluşundan önce yapılan yayınlar (6) çalışmaya dahil edilmedi.

Değerlendirme: Yayınlar makale tipine, konusuna, yayınlanan dergi ismine, yayın diline, yayın yılına ve birini isim yazara göre sınıflandırıldı. Ayrıca bulunan makaleler Science Citation Index Expanded (SCI-Expanded) tarafından indekslenen dergilere girmesi yönünden de değerlendirildi. Yayınların SCI-Expanded listesindeki bir dergide yer alıp almadığının kontrolü “ISI Web of Knowledge” web sitesindeki arama motoru yardımı ile yapılmıştır.^[5] “Acil Tıp Dergileri” ISI web sitesinde yer alan arama sayfasında, acil tıp (emergency medicine) başlığı adı altında yer alan 21 dergi ve isminin içinde acil tıp (emergency medicine) kelimesi bulunan dergiler olarak değerlendirilmiştir.^[6]

Oluşan veri tabanının veri kalite kontrolü çapraz olarak tekrar yapıldı. Veri analizinde “SPSS for Windows 16.0” paket istatistik programı kullanıldı.

Bulgular

Eylül 2009 sonu itibari ile Index Medicus’ta indekslenen dergilerde “emergency medicine” ve “Turkey” anahtar kelimelerinin her ikisini de içeren toplam 895 makale tespit edildi. Acil tıp anabilim dallarında halen görev yapan ve geçmişte görev yapmış olan öğretim üyesi ve uzmanların isimleri kullanılarak yapılan taramada ise bir önceki tarama sonucunda saptanamayan 57 makale daha belirlendi. “Emergency medicine” + “üniversite adı” kulla-

Tablo 1. Yayınların yıl ve tiplerine göre dağılımı.

Yayın yılı	Makale tipi				SCI Expanded dergilerdeki yayınlar n (%)	Toplam n
	Araştırma makalesi n (%)	Olgu Sunumu n (%)	Derleme n (%)	Editöre mektup n (%)		
2009*	37 (52.8)	28 (40.0)	0	5 (7.2)	67 (95.7)	70
2008	45 (56.9)	29 (36.8)	3 (3.8)	2 (2.5)	71 (89.9)	79
2007	27 (45.0)	28 (46.7)	2 (3.3)	3 (5.0)	60 (100)	60
2006	34 (60.7)	20 (35.7)	0	2 (3.6)	49 (87.5)	56
2005	32 (58.2)	22 (40.0)	1 (1.8)	0	49 (89.0)	55
2004	13 (38.2)	21 (61.8)	0	0	27 (79.4)	34
2003	12 (66.6)	4 (22.2)	2 (22.2)	0	9 (50.0)	18
2002	9 (60.0)	4 (26.7)	2 (13.3)	0	9 (60.0)	15
2001	7 (46.7)	6 (40.0)	2 (13.3)	0	3 (20.0)	15
2000	6 (60.0)	4 (40.0)	0	0	8 (80.0)	10
1999	3 (50.0)	3 (50.0)	0	0	6 (100.0)	6
1998	1 (100.0)	0	0	0	0	1
1997	1 (100.0)	0	0	0	0	1
1996	0	0	0	0	0	0
1995	2 (100)	0	0	0	0	2
1994	0	0	0	0	0	0
Toplam	229 (54.2)	169 (40.0)	12 (2.9)	12 (2.9)	358 (84.8)	422 (100)

* Eylül ayı sonuna kadar olan yayınlar.

nılarak yapılan tarama ile bu yayınlara ek olarak 9 yayına daha ulaşıldı.

Tarama sonucunda ulaşılan toplam 961 yayının 523'ü birinci isim yazarı acil tıp anabilim dalında görev yapmadığı için veya adres satırında acil tıp anabilim dalı dışında bir anabilim ya da bilim dalı adı verildiği için çalışma dışı bırakıldı. Bunların dışında adres satırında acil tıp anabilim dalını belirtmelerine rağmen çalışma metodolojisinde çalışmanın acil servis veri tabanından yararlanarak yapıldığı veya acil tıp çekirdek eğitim müfredatında yer almayan bir konu ile ilgili olduğu saptanan 16 yayın da çalışmaya dahil edilmedi. Sonuç olarak çalışmamıza 422 yayın dahil edildi.

Yayınlara %54.2'si (n=229) orijinal araştırma makalesi, %40.0'ı (n=169) olgu sunumu, %2.9'u (n=12) derleme ve editöre mektup türündedir. Bu yayınların %84.8'i (n=358) SCI-Expanded tarafından indekslenen dergilerde yayınlamıştır. Yapılan yayınların yıllara göre ve yayın tipine göre dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Çalışmalar konusuna göre incelendiğinde en sık toksikoloji ve çevresel aciller (n=139, %32.9) konusunda yayın yapıldığı, bunu sırası ile travma ve ortopedi (n=67, %15.9) ile farmakoloji ve biyolojik belirteçler (n=52, %11.9) ile ilgili yayınların izlediği saptandı. Yayınların konu ve yıllarına göre dağılımları Tablo 2'de verilmiştir.

Toksikoloji ve çevresel acil konulu yayınlardan 85'i (%61.1), travma ve ortopedi konulu yayınların ise 29'u (%64.1) olgu sunumu niteliğindedir. İlaç ve biyolojik belirteçler konulu çalışmaların 45'i (%86.5) ise araştırma makalesi niteliğindedir. Ayrıca hayvan deneylerinin 15'i (%39.7) toksikoloji ile ilgili modellerdir. Tanımlayıcı çalışmaların büyük kısmı toksikoloji (n=28, %30.7) ve travma (n=23, %25.2) olguları ile ilgili bulunmuştur. İlaç ve biyolojik belirteçler konulu çalışmaların 20'si (%44.4) ileri yönelik kesitsel klinik ve 13'ü (%28.8) ileri yönelik randomize çalışmalardır.

Yayınlara dergilere göre dağılımı incelendiğinde en fazla sayıda yayının Ulusal Travma ve Acil Cerrahi Dergisi'nde (n=46, %10.9) yayımlandığı, bu dergiyi sırasıyla "American Journal of Emergency Medicine" (n=45, %10.6) ve "European Journal of Emergency Medicine" (n=35,

Tablo 2. Yayınların yıllara ve konulara göre dağılımı.

Konu	2000* n (%)	2001 n (%)	2002 n (%)	2003 n (%)	2004 n (%)	2005 n (%)	2006 n (%)	2007 n (%)	2008 n (%)	2009† n (%)	Toplam n (%)
Travma - Ortopedi	3 (15.0)	3 (20.0)	5 (33.3)	3 (16.7)	6 (17.7)	7 (12.8)	8 (14.2)	6 (10.0)	13 (16.4)	13 (18.6)	67 (15.9)
Toksikoloji - Çevresel	5 (20.0)	4 (26.6)	5 (33.3)	2 (11.1)	18 (52.9)	21 (38.2)	17 (30.3)	25 (41.7)	24 (30.3)	18 (25.7)	139 (32.9)
Kardiyovasküler	2 (10.0)	0	2 (13.3)	0	2 (5.9)	4 (7.3)	9 (16.0)	5 (8.3)	4 (5.1)	1 (1.4)	29 (6.9)
Farmakoloji - biyolojik belirteçler	6 (30.0)	1 (6.7)	1 (6.7)	3 (16.7)	2 (5.9)	8 (14.6)	7 (12.5)	11 (18.4)	8 (10.1)	5 (7.1)	52 (12.3)
Nöroloji - Psikiyatri - Nöroşirürji	0	0	0	2 (11.1)	0	1 (1.8)	2 (3.6)	0	4 (5.1)	3 (4.3)	12 (2.8)
Radyoloji	2 (10.0)	1 (6.7)	0	0	0	0	2 (3.6)	2 (3.3)	5 (6.3)	3 (4.3)	15 (3.6)
Afet	0	1 (6.7)	0	0	0	2 (3.6)	1 (1.8)	0	0	1 (1.4)	5 (1.2)
Acil yönetimi - Maliyet - Etik	0	4 (26.6)	0	4 (22.4)	2 (5.9)	6 (10.9)	4 (7.2)	2 (3.3)	6 (7.6)	5 (7.1)	33 (7.8)
Halk Sağlığı - İstatistik	0	0	0	0	0	0	0	2 (3.3)	0	6 (8.6)	8 (1.9)
Genitoüriner - Gastroentereoloji	1 (5.0)	0	0	1 (5.5)	1 (2.9)	3 (5.4)	3 (5.4)	1 (1.7)	4 (5.1)	5 (7.1)	19 (4.5)
Göğüs - Enfeksiyon	0	0	1 (6.7)	1 (5.5)	2 (5.9)	0	1 (1.8)	3 (5.0)	1 (1.3)	6 (8.6)	15 (3.6)
Resusitasyon - Sedoanaljezi	0	1 (6.7)	1 (6.7)	1 (5.5)	0	3 (5.4)	1 (1.8)	2 (3.3)	9 (11.4)	2 (2.9)	20 (4.7)
Endokrin - Hematoloji - Allerji	1 (5.0)	0	0	1 (5.5)	1 (2.9)	0	1 (1.8)	1 (1.7)	1 (1.3)	2 (2.9)	8 (1.9)
Toplam	20	15	15	18	34	55	56	60	79	70	422 (100)

* 2000 yılı ve öncesi; † 2009 yılı verileri Eylül ayı sonuna kadardır.

%8.3) isimli dergilerin izlediği görülmektedir. Yayın yapılan dergiler ve bu yayınların tipleri Tablo 3'de gösterilmiştir.

SCI-Expanded'da bulunan dergiler incelendiğinde en fazla yayın yapılan üç derginin sırası ile "American Journal of Emergency Medicine" (n=45, %10.6), Emergency Medicine Journal (n=30, 7.1) ve Journal of Emergency Me-

dicine (n=25, %5.9) olduğu görüldü. Yayınların 202'si (%47.9) acil tıp dergilerinde, 47'si (%11.1) toksikoloji dergilerinde yayınlanmıştır. SCI-Expanded tarafından indekslenen acil tıp dergilerinde yer alan yayın oranı ise %44.1'dir (n=158). Yayınların %11.8'i (n=50) ülkemizde yayınlanan uluslararası indekslerce taranan dergilerde yer almıştır.

Tablo 3. Yayın yapılan dergilere göre dağılım.

Dergi ismi*	Araştırma makalesi n (%)	Derleme n (%)	Olgu sunumu n (%)	Editöre mektup n (%)	Toplam n (%)
Ulus Travma Acil Cerrahi Derg	32 (69.6)	9 (19.5)	5 (10.9)	0	46 (10.9)
Am J Emerg Med	16 (35.5)	25 (55.6)	0	4 (8.9)	45 (10.7)
Eur J Emerg Med	22 (62.9)	11 (31.4)	2 (5.7)	0	35 (8.3)
Emerg Med J	13 (43.3)	17 (56.7)	0	0	30 (7.1)
J Emerg Med	9 (36.0)	14 (56.0)	1 (4.0)	1 (4.0)	25 (5.9)
Adv Ther	19 (86.3)	3 (13.7)	0	0	22 (5.2)
Clin Tox	4 (30.8)	7 (53.8)	1 (7.7)	1 (7.7)	13 (3.0)
Vet Hum Toxicol	2 (16.7)	10 (83.3)	0	0	12 (2.9)
Mt Sinai J Med	3 (30.0)	7 (70.0)	0	0	10 (2.4)
Diğer	109 (59.3)	66 (35.9)	3 (1.6)	6 (3.2)	184 (43.6)
Toplam	229 (54.2)	169 (40.0)	12 (2.9)	12 (2.9)	422 (100)

*Dergi isimleri Index Medicus kısaltmalarına göre verilmiştir.

Tablo 4. En sık yayın yapan anabilim dallarının makale tipi ve indekslerine (Index Medicus ve SCI Expanded) göre dağılımı.*

Anabilim dalı	Index Medicus		SCI – Expanded	
	Genel n (%)	Orjinal makale n (%)	Genel n (%)	Orjinal makale n (%)
Dokuz Eylül Üniversitesi	56 (13.3)	27 (11.8)	48 (13.3)	23 (12.3)
Akdeniz Üniversitesi	48 (11.4)	24 (10.5)	43 (12.0)	20 (10.7)
Çukurova Üniversitesi	38 (9.0)	18 (7.8)	33 (9.2)	16 (8.6)
Karadeniz Teknik Üniversitesi	25 (5.9)	12 (5.3)	24 (6.8)	12 (6.4)
Uludağ Üniversitesi	22 (5.2)	18 (7.8)	12 (3.4)	10 (5.4)
Diğer Üniversiteler	233 (55.2)	130 (56.8)	198 (55.3)	106 (56.6)
Toplam	422	229	358	187

*Yayın sayısında ilk beş anabilim dalı.

Araştırma makaleleri (n=229) incelendiğinde, 156'sının (%68.1) klinik çalışma, 38'inin (%16.6) hayvan deneyi ve 35'inin de (%15.3) anket çalışması olduğu görüldü. Klinik verilerle oluşturulan çalışmaların 61'inin (%39.4) tanımlayıcı, 74'ünün (%47.7) ise kesitsel nitelikte, 20'sinin (%12.9) ileri yönelik randomize olduğu tespit edildi. İleri yönelik çalışmaların 14'ünde (%70.0) randomizasyonla birlikte çift körleme de yapıldığı görüldü.

Üç yüz yetmiş yedi (%89.3) yayının ilk isim yazarı acil tıp uzmanı iken, 45 (%10.7) yayında ilk isim acil tıp anabilim dallarında görev yapan diğer uzmanlık alanlarından öğretim elemanlarıdır. 2004 yılı sonrası yapılan yayınlarda ilk isim acil tıp uzmanı oranı %93.8'dir (n=332).

Yapılan yayınların %91.9'u (n=388) İngilizce, %7.8 (n=33) Türkçe ve %0.2'si (n=1) Almanca dilinde yapılmıştır. En fazla sayıda yayın yapan ilk beş anabilim dalı Tablo 4'de belirtilmiştir. 2009 Eylül sonu itibari ile mevcut olan 39 acil tıp anabilim dalının 7'sinde üretilmiş herhangi bir yayın saptanamamıştır.

Tartışma

Türkiye'de akademik acil tıp geçen 15 yıl içinde hızla büyümüş, geçen 15 yıl içinde toplam 39 anabilim dalı kurulmuştur. 2004 başı itibari ile ülkemizde 22 anabilim dalı bulunmaktaydı. Yine aynı tarihte toplam 130 acil tıp uzmanı bulunurken 2009 Eylül ayı itibari ile bu uzman 300 civarına yükselmiştir.

İlk acil tıp uzmanının mezun olduğu 1998 yılından itibaren uluslararası indekslerce taranan dergilerde yer alan yayın sayısı giderek artmaktadır. Yanturalı ve ark. tarafından ya-

pılan araştırmada 2004 yılı sonunda mevcut 26 anabilim dalı ile 84 yayın yapılmış iken aradan geçen altı yıla yakın sürede yapılan toplam yayın sayısı yaklaşık beş kat artmıştır.^[4] Yayın sayısındaki bu artış, anabilim dallarının yapılanma sürecindeki birçok sorunu aşması ve yapılması zorunlu olan birçok uzmanlık tezi ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca anabilim dallarının arşivleme, dosyalama ve elektronik kayıt sistemlerinin geliştirilmesi, tanı kodu uygulamasının zorunlu hale getirilmesi, daha sağlıklı veri tabanları yaratarak araştırma imkanlarını arttırmış olabilir.

Acil tıp anabilim dallarının ilk 10 yılı içinde acil tıp uzmanı akademisyenlerin yaptığı yayın oranı %57.1 iken,^[4] bu oran son 5 yıl içinde %93.8'e, toplamda ise %89.9'a ulaşmaktadır. SCI-Expanded kapsamındaki acil tıp dergilerinde yapılan yayınların oranı %29.2'den,^[4] toplamda %44.1'e 2004 sonrasında ise %45.8'e yükselmiştir. Bu sonuçlar karşılaştırıldığında acil tıp dergilerinde yapılan yayın sayısında belirgin bir artış olduğu göze çarpmaktadır. Bu artış acil tıp uzmanı akademisyen sayısının artması ile acil tıp araştırma hedef ve önceliklerine yönelik çalışmalar yapılması ile açıklanabilir. Ancak Yanturalı ve ark. çalışmasında acil tıp dergileri olarak tanımlanan dergiler göz önüne alınırsa 2004 itibari ile yapılan yayın sayısındaki artış %33.0'de kalmaktadır. SCI-Expanded kapsamına giren bazı ulusal dergilerde yapılan yayınların fazla sayıda olması acil tıp uzmanı akademisyenlerin yurtdışı kökenli acil tıp dergilerindeki yayın oranlarındaki artışı sınırlamaktadır.

Yayınlar konularına göre incelendiğinde, yaklaşık 1/3 ünün toksikoloji ve çevresel aciller ile ilgili olduğu, bunu

sırası ile travma-ortopedi ve farmakoloji-biyolojik belirteç konulu yayınların izlediği görülmektedir. Toksikoloji ve çevresel acil konulu yayınların çoğu olgu sunumlarıdır, ayrıca hayvan deneylerin çoğu da toksikoloji ile ilgili modellerdir. Öte yandan çok sayıda tanımlayıcı klinik çalışmanın konusu da toksikoloji ve travma olguları ile ilgili bulunmuştur. Acil servise bu konularla ilgili başvuran hasta sayısının fazlalığı ve kolay tanımlanabilir olması bu konulardaki yayın sayısını arttırmış olabilir. Bu sonuçlara bakarak, önümüzdeki yıllarda acil tıp akademisyenlerinin daha geniş bir yelpazede yayın yapmayı hedeflemelerinin gerektiği söylenebilir.

Genel yayın profiline bakıldığında geçmiş yıllara oranla orijinal araştırma makalesi sayısında belirgin bir artış görülmektedir. Ancak 2004 öncesi toplam makale sayısının azlığı bu konuda sağlıklı bir analiz yapmayı engellemektedir. Araştırma makalelerinin halen büyük bir bölümünün tanımlayıcı nitelikte oluşu, ileri yönelik randomize klinik araştırmaların halen tüm yayınların %5'inden daha az oranda olması, araştırmacıların uluslararası çok merkezli çalışmalara katılmamış olmaları, ülkemiz anabilim dallarında görev yapan acil tıp akademisyenlerinin nitelikli bilimsel yayınlar yapma konusunda daha çok çabalamaları gerektiğinin bir göstergesidir.

Yayınlara yapıldığı kurumlar incelendiğinde doğal olarak akademisyen sayısı fazla ve köklü anabilim dallarının daha fazla yayına sahip olduğu görülmektedir. Ancak akademisyenlerin hızla kurum değiştirmeleri, asistanlık tezlerini ya da asistanlık sürecinde yaptıkları bazı çalışmalar ve olgu sunumlarını yeni görev aldıkları kurum adı ile yayınlamaları bu konudaki gerçek sayıya ulaşmayı engellemiş olabilir.

Kısıtlılıklar

İnternet tabanlı yapılan aramada Index Medicus içinde yer alan dergiler hedeflenmiştir. Index Medicus'ta yer almamasına karşın SCI-Expanded olarak tanımlanan yayınlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Hazırlanan anabilim dalları listelerine ve uygun kullanılan anahtar kelimele-

re karşın bazı yayınlara ve yazarlara ulaşamamış olunabilir. Bu çalışmada ülkemizdeki acil tıp anabilim dallarından yapılmış yayınlar araştırılmıştır, ancak son yıllarda sayısı ve uzman kadrosu giderek artan bakanlık eğitim ve araştırma hastanelerinden yapılan yayınlar çalışmaya dahil edilmemiştir. Çalışmamız, makalelerin kalitesini göstermekte önemli bir ölçüt olan "makalenin referans olarak gösterilmesi" konusunda herhangi bir bilgi sunmamaktadır.

Sonuç

Acil tıp anabilim dallarının yayın üretimi özellikle son 5 yıl göz önüne bulundurulduğunda giderek artmaktadır. Ancak olgunlaşan acil tıp anabilim dallarının daha nitelikli araştırma makaleleri yayınlaması, daha özgün konulara yönelmesi ve acil tıp literatürüne pratik uygulamaları değiştirecek nitelikte yayınlar yapmaları gelecek hedefi olarak konulmalıdır. Öte yandan bizim araştırmamıza benzer araştırmaların belli aralıklar ile tekrarlanması ve daha da geliştirilerek sadece yayın sayısı ve tipleri dışında yayınlanmış makalelerin "referans olarak gösterilme" ölçütlerine de bakılması, ülkemizdeki acil tıp anabilim dallarının akademik gelişimi monitörize edilebilir.

Kaynaklar

1. Bresnahan KA, Fowler J. Emergency medical care in Turkey: current status and future directions. *Ann Emerg Med* 1995;26:357-60.
2. Levsky ME, Rosin A, Coon TP, Enslow WL, Miller MA. A Descriptive Analysis of Authorship Within Medical Journals, 1995-2005. *South Med J* 2007;100:371-375
3. Rosenzweig JS, Van Deusen SK, Okpara O, Datillo PA, Briggs WM, Birkhahn RH. Authorship, collaboration, and predictors of extramural funding in the emergency medicine literature. *Am J Emerg Med* 2008;26:5-9.
4. Yanturalı S, Yürüktümen A, Aksay E, Çevik A. Türk Acil Tıp Anabilim Dallarının Uluslararası Yayın Üretimi: İlk 10 Yılın Değerlendirilmesi. *Türkiye Acil Tıp Dergisi* 2004;4:170-3.
5. ISI Web Of Knowledge web sitesi. <http://isiwebofknowledge.com> (e-ulaşım: 30.09.2009).
6. Thomson Reuters web sitesi: Science Citation Index Expanded - Emergency Medicine - Journal List: <http://scientific.thomson-reuters.com/cgi-bin/jmlst/jlresults.cgi?PC=D&SC=FF> e-ulaşım: 30.09.2009